

LIST ŽIDŮM

Mnohokrát a mnoha způsoby mluvil Bůh k našim otcům skrze proroky, ²ale v těchto posledních dnech mluvil k nám skrze svého Syna, jehož ustanovil dědicem všeho a skrze něhož stvořil celý svět. ³On je jasem jeho slávy a vyjádřením jeho podstaty; slovem své moci nese vše, co je. On sám vykonal očistu našich hříčů a posadil se po pravici Velebnosti na výsostech.

Vznešenější než andělé

⁴Tento Syn o tolik převyšuje anděly, oč vznešenějšího jména se mu dostalo. ⁵Vždyť kterému z andělů Bůh kdy řekl:

„Ty jsi můj Syn,
já jsem ode dneška tvým Otcem“?

A znovu:

„Já jemu budu otcem
a on mi bude Synem.“

⁶A znovu, když přivádí Prvorozeného na svět, říká:

„Klanějte se mu
všichni Boží andělé!“

⁷O andělech sice říká:

„Anděly svými činí vichry,
jeho služebníky jsou plameny,“

⁸ale o Synu říká:

„Tvůj trůn, Bože, trvá na věky věků,
žezlo spravedlnosti je žezlem vlády tvé.

⁹Miluješ spravedlnost a nenávidíš zlo,
to proto tě, Bože, tvůj Bůh pomazal
olejem veselí nad společníky tvé.“

¹⁰A dále:

„Na počátku jsi, Pane, stvořil zemi,
nebesa jsou dílem rukou tvých.

¹¹Ona pomínou, ty však zůstáváš,
všechna jak roucho zestárnou.

¹²Svineš je jako plášť a budou proměněna,
ty však jsi tentýž – tvá léta neskončí!“

¹³A kterému z andělů kdy řekl:

„Seď po mé pravici,
než ti tvé nepřátele k nohám položím“?

¹⁴Andělé jsou ovšem pouzí služebníci, duchové posílaní sloužit těm, jimž se má dostat spásy.

Co je člověk?

2Proto se musíme tím pečlivěji držet toho, co jsme slyšeli, a nenechat se proudem unášet pryč. ²Jestliže už slovo, které zvěstovali andělé, bylo závazné, takže každý přestupek a každou neposlušnost stihl spravedlivý trest, ³jak bychom tedy unikli my, kdybychom opomíjeli takovéto spasení? Na počátku je zvěstoval sám Pán a nám je potvrdili ti, kteří jej slyšeli, ⁴což Bůh podle své vůle zároveň dosvědčoval znameními a divy, různými zázraky a udílením Ducha Svatého.

⁵Ten budoucí svět, o němž mluvíme, Bůh nesvěřil andělům. ⁶Písmo na jednom místě prohlašuje:

„Co je člověk, že na něj pamatuješ,
co je lidský tvor, že tě zajímá?

⁷O málo nižším než anděly jsi jej stvořil,
slávou a ctí jsi korunoval jej,
nad dílem svých rukou jsi jej ustanovil,
⁸k jeho nohám jsi složil vše.“

Když tedy vše položil do jeho moci, nezbylo nic, co by mu nepoddal. Teď ovšem ještě nevidíme, že by vše bylo v jeho moci. ⁹Vidíme ale Ježíše – který se stal o málo nižším než andělé – jak je nyní pro utrpení smrti korunován slávou a ctí, neboť z Boží milosti zakusil smrt za nás za všechny.

Kristovi sourozenci

¹⁰Ten, pro něhož a skrze něhož je všechno, se totiž rozhodl přivést mnoho synů do slávy, a tak považoval za vhodné přivést původce jejich spasení k cíli skrze utrpení. ¹¹Ten, který posvěcuje, i ti, kteří jsou posvěcováni, jsou totiž všichni z jednoho Otce. Proto se nestydí nazývat je svými sourozenci, ¹²když říká:

„Svým bratrům budu zvěstovat tvé jméno,
uprostřed shromáždění tě budu velebit.“

¹³A jinde: „Já na něj budu spoléhat ...“

a pokračuje: „Hle, já a děti, které mi dal Bůh.“

¹⁴A protože děti jsou si příbuzné tělem a krví, právě tak se i on stal člověkem, aby svou smrtí zlomil moc toho, který měl moc smrti (to jest ďábla), ¹⁵a osvobodil ty, které strach ze smrti po celý život držel v otroctví. ¹⁶Nepřišel přece pomáhat andělům, ale Abrahamovu semeni pomáhá. ¹⁷Proto se musel ve všem připodobnit svým sourozencům, aby se před Bohem stal jejich milosrdným a věrným veleknězem a mohl vykonat oběť smíření za hříchy lidu. ¹⁸Protože sám trpěl ve svých zkouškách, může teď pomoci těm, kdo procházejí zkouškami.

Věrnější než Mojžíš

3 A proto, moji svatí bratři, společníci v nebeském povolání, hleďte na apoštola a velekněze našeho vyznání, Krista Ježíše, ² který byl věrný Tomu, jenž ho ustanovil, tak jako Mojžíš byl věrný v celém Božím domě. ³ On si ovšem zaslouží větší slávu než Mojžíš, tak jako má větší čest stavitel než sám dům. ⁴ Každý dům přece někdo postavil a stavelem všeho je Bůh. ⁵ Ano, Mojžíš byl jako služebník věrný v celém Božím domě, aby dosvědčil to, co mělo být řečeno později, ⁶ ale Kristus byl jakožto Syn věrný nad svým domem. A jeho dům jsme my, pokud si až do konce udržíme tu smelou důvěru a neochvějnou naději, kterou se chlubíme.

Nebuďte zatvrzelí

⁷Proto, jak říká Duch Svatý:

„Dnes, když ho uslyšíte mluvit,
⁸ nebuďte zatvrzelí jako při vzpouře,
v den pokušení na poušti.

⁹ Vaši otcové mne dráždili a pokoušeli –
co dovedu, sledovali po čtyřicet let!

¹⁰ Roztrpčen tím pokolením jsem tehdy řekl:
Srdce těch lidí jen stále bloudí,
mé cesty vůbec neznají.

¹¹ Rozhněván jsem tenkrát odprísáhl:
Do mého odpočinku nikdy nevkróčí!“

¹² Dávejte pozor, bratři, aby někdo z vás neměl zlé a nevěrné srdce, které by se odvracelo od živého Boha. ¹³ Raději se navzájem denně povzbuzujte, dokud ještě platí ono Dnes, aby se někdo z vás nedal oklamat hříchem a zatrdit. ¹⁴ Jsme přece Kristovými společníky – pokud si tu počáteční jistotu neochvějně udržíme až do konce. ¹⁵ Jak říká:

„Dnes, když ho uslyšíte mluvit,
nebuďte zatvrzelí jako při vzpouře.“

¹⁶Kdo se však vzbouřil, i když ho slyšel mluvit – nebyli to snad všichni, kdo s Mojžíšem vyšli z Egypta? ¹⁷Kdo jej roztrpčoval po celých čtyřicet let? Kdo jiný než ti hříšníci, jejichž těla padla na poušti? ¹⁸A komu odpřisáhl, že nevkročí do jeho odpočinku? Přece těm, kdo odmítali poslechnout! ¹⁹Vidíme tedy, že nemohli vejít kvůli nevěře.

Vejděme do odpočinku

4 Zaslíbení o vstupu do jeho odpočinku stále platí, a tak si dejme pozor, aby se neukázalo, že je někdo z vás propásl. ¹I nám přece byla zvěstována dobrá zpráva, stejně jako jim. Slyšené slovo jim ale nepomohlo, neboť se u posluchačů nesetkalo s vírou, ²takže do odpočinku vcházíme jen my, kdo jsme uvěřili. On přece řekl:

„Rozhněván jsem tenkrát odpřisáhl:
Do mého odpočinku nikdy nevkročí!“

Jeho dílo je ovšem hotové už od stvoření světa. ⁴Písmo přece na jednom místě mluví o sedmém dni takto: „Sedmého dne Bůh odpočinul ode všech svých skutků,“ ⁵a jinde zase: „Do mého odpočinku nikdy nevkročí!“ ⁶Možnost vejít do odpočinku tedy stále trvá, ale ti, jimž byla tehdy zvěstována dobrá zpráva, do něj kvůli své neposlušnosti nevešli. ⁷Proto Bůh znovu označuje nějaký den jako Dnes, když o mnoho později říká Davidovými ústy (jak už bylo řečeno):

„Dnes, když ho uslyšíte mluvit,
nebuďte zatvrzelí.“

⁸Kdyby je totiž Jozue uvedl do odpočinku, Bůh by pak už nemluvil o jiném dni. ⁹Proto tedy Božímu lidu nadále

zůstává svátek. ¹⁰Vždyť ten, kdo vstoupil do jeho odpočinku, odpočinul od svých skutků, tak jako Bůh odpočinul od svých. ¹¹Usilujme tedy vejít do toho odpočinku, aby snad někdo nepadl kvůli neposlušnosti, kdyby následoval jejich příkladu.

¹²Boží slovo je živé, mocné a ostřejší než každý dvojsměčný meč. Proniká až k rozhraní duše a ducha, až do morku a kloubů, až do srdce, kde zkoumá jeho myšlenky a úmysly. ¹³Nic v celém stvoření před ním není skryté; všechno je nahé a obnažené před očima Toho, jemž musíme složit účet.

Soucitnější než Áron

¹⁴Když máme tak úzasného velekněze – Božího Syna Ježíše, který vešel až do nebe – držme se pevně svého vyznání. ¹⁵Nemáme ovšem velekněze neschopného cítit s našimi slabostmi, ale takového, který byl v každém ohledu zkoušen jako my, avšak zůstal bez hřichu. ¹⁶Proto přístupme k trůnu milosti se smělou důvěrou, abychom došli milosrdenství a našli milost, když potřebujeme pomoci.

5 Každý velekněz bývá vybírán z lidí, aby jako jejich zástupce přinášel Bohu dary a oběti za jejich hříchy. ²Dovede být shovívavý k nevědomým a zbloudilým – vždyť i on sám podléhá slabosti, ³a proto musí obětovat nejen za hříchy lidu, ale i za vlastní. ⁴Tuto čest si nikdo nemůže přivlastnit, ale musí ho povolát Bůh tak jako Árona. ⁵Právě tak si ani Kristus nepřivlastnil slávu velekněze, ale dal mu ji Ten, který mu řekl:

„Ty jsi můj Syn,
já jsem ode dneška tvým Otcem.“

⁶A jak říká zase jinde:

„Jsi knězem navěky
podle Melchisedechova řádu.“

⁷On za svého pozemského života přinášel s hlasitým křikem a slzami modlitby a prosby Tomu, který ho mohl uchránit před smrtí, a ve své úzkosti byl vyslyšen. ⁸Ačkoli byl Boží Syn, naučil se z toho, co vytrpěl, poslušnosti. ⁹Jakmile dosáhl cíle, stal se pro všechny, kdo jej poslouchají, původcem věčného spasení, ¹⁰když ho Bůh jmenoval veleknězem podle Melchisedechova řádu.

Směřujeme k dospělosti

¹¹Měli bychom o něm ještě mnoho co říci, ale je to těžké vysvětlovat, protože jste líní naslouchat. ¹²Po takové době už byste sami měli být učiteli, ale potřebujete, aby vám někdo znovu vysvětloval základní pravdy Božího slova. Jsou z vás kojenci – potřebujete mléko, a ne hutný pokrm. ¹³Kdokoli se živí mlékem, protože nepřivykl slovu spravedlnosti, je ještě nemluvně. ¹⁴Hutný pokrm je ale pro dospělé, to jest pro ty, kdo mají smysly zkušeností vycvičené k rozeznání dobrého a zlého.

6 Nechme už tedy úvodních řečí o Kristu a směřujeme k dospělosti. Nepokládejme znovu základy – ať už je to pokání z mrtvých skutků, víra v Boha, ²učení o křtech, vkládání rukou, vzkríšení z mrtvých či věčný soud. ³Dá-li Bůh, vydáme se dál.

⁴Pro ty, kdo byli už jednou osvíceni, kdo okusili ten nebeský dar, získali podíl na Duchu Svatém, ⁵okusili dobrotu Božího slova i moc budoucího věku, ⁶a přesto odpadli, pro ty je nemožné znovu se vrátit k pokání. Znovu by tak pro sebe křičovali Božího Syna, znovu by ho vydávali potupě! ⁷Když země vsákne vydatné deště a vydá zemědělcům dobrou úrodu, je na ní Boží požehnání. ⁸Pokud však plodí jen bodláčí a trní, je bezcenná a blízka prokletí – nakonec ji čeká spálení.

⁹Milování, přestože takto mluvíme, jsme si o vás jisti něčím lepším – tím, co se týká spasení. ¹⁰Bůh není

nespravedlivý, aby zapomněl na vaši námahu a pracovitou lásku, kterou jste prokazovali jeho jménu, když jste sloužili a dosud sloužíte svatým. ¹¹Toužíme však, aby každý z vás tuto horlivost projevoval až do konce, kdy se splní naše naděje. ¹²Proto nebudte líní, ale řiďte se příkladem těch, kdo skrze víru a trpělivost dosáhli zaslíbení.

Boží přísaha

¹³Když totiž Bůh dával zaslíbení Abrahamovi, neměl, při kom větším by přísahal, a tak přísahal sám při sobě:

¹⁴„Jistě ti nesmírně požehnám a nesmírně tě rozmnožím.“

¹⁵Abraham pak díky trpělivosti dosáhl zaslíbení. ¹⁶Lidé vždy přísahají při někom vyšším a přísaha je pro ně potvrzením, o němž nemůže být spor. ¹⁷Když chtěl Bůh dědicům zaslíbení přesvědčivě ukázat nezvratnost svého rozhodnutí, potvrdil tedy svůj slib přísahou. ¹⁸A protože je nemožné, aby Bůh lhal, stávají se tyto dvě nezvratné věci mocným povzbuzením pro nás, kdo jsme našli útočiště v nabídnuté naději. ¹⁹Tuto naději máme jako kotvu duše, bezpečnou, pevnou a sahající až dovnitř za oponu, ²⁰kam za nás vstoupil náš předchůdce Ježíš, který se na věky stal veleknězem podle Melchisedechova řádu.

Melchisedech

7 Tento Melchisedech, král Sálemu a kněz Nejvyššího Boha, vyšel vstříc Abrahamovi, který se vracel od vítězství nad králi; dal mu požehnání ²a Abraham mu ze svého odděлил desátek. Jeho jméno se v první řadě vykládá jako „Král spravedlnosti“, dále je to také král Sálemu, což znamená „král pokoje“. ³Bez otce a matky, bez rodokmenu, bez narození a úmrtí, podoben Božímu Synu zůstává knězem navždycky. ¹⁰Bůh není

⁴Považte, jak vznešený musel být, když mu sám otec Abraham dal desátek z kořisti! ⁵Synové Léviho, kteří zastávají kněžský úřad, mají podle Zákona oprávnění přijímat desátky od lidu, to jest od svých bratrů, kteří tak jako oni vzešli z Abrahamových beder. ⁶Melchisedech, který ani nepochází z jejich rodokmenu, však přijal desátek od samotného Abrahama a dal požehnání tomu, který měl zaslíbení od Boha! ⁷Je nesporné, že požehnání přijímá menší od většího. ⁸Zde tedy přijímají desátky smrtelní lidé, ale tam někdo, o kom se tvrdí, že žije. ⁹Dalo by se dokonce říci, že skrze Abrahama dal desátek i Lévi, který desátky přijímá, ¹⁰neboť byl ještě v otcových bedrech, když mu Melchisedech vyšel vstříc.

Lepší kněžství

¹¹Kdyby levitské kněžství vedlo k dokonalosti (kvůli níž byl lidu dán Zákon), proč by ještě bylo potřeba, aby povstal jiný kněz podle Melchisedechova řádu, a nebyl jmenován podle Áronova řádu? ¹²Se změnou kněžství ovšem nutně nastává i změna Zákona. ¹³Ten, o kom se tu mluví, přece patří k jinému pokolení, z něhož nikdy nikdo u oltáře nesloužil. ¹⁴Jak známo, náš Pán pochází z Judy, a ohledně toho pokolení se Mojžíš o kněžství vůbec nezmínil.

¹⁵Je tedy nade vši pochybnost zřejmé, že povstává jiný kněz, podobný Melchisedechovi, ¹⁶ne podle tělesných pravidel Zákona, ale podle moci nesmrtelného života. ¹⁷Jak dosvědčuje Písmo:

„Jsi knězem navěky
podle Melchisedechova řádu.“

¹⁸Tím se ruší to staré přikázání jako nedostatečné a neúčinné ¹⁹(Zákon přece nikoho k dokonalosti nepřivedl) a zároveň se zavádí něco lepšího: naděje, která nás přibližuje k Bohu.

²⁰A navíc, nestalo se to bez přísahy. Oni se totiž stávali kněžími bez přísahy, ²¹on však skrze přísahu. Bylo mu přece řečeno:

„Hospodin přísahal a neodvolá to:
Jsi knězem navěky“

²²a tak se Ježíš stal ručitelem mnohem lepší smlouvy.

²³A dále: levitských kněží muselo být mnoho, protože jim smrt bránila zůstat v úřadu, ²⁴ale jeho kněžství je trvalé, protože žije navěky. ²⁵Proto také může dokonale spasit ty, kdo skrze něj přistupují k Bohu, neboť je stále živ, aby se za ně přimlouval.

²⁶Přesně takového velekněze jsme potřebovali! Je svatý, nevinný, neposkvrněný, oddělený od hříšníků a vyvýšený nad sama nebesa. ²⁷Nemusí jako tamti velekněží denně obětovat nejprve za své vlastní hříchy a potom za hříchy lidu, neboť to udělal jednou provždy, když obětoval sám sebe. ²⁸Zákon ustanovuje za velekněze lidi, kteří mají své slabosti, ale slovo přísahy, jež přišla po Zákonu, ustanovuje Syna, který je dokonalý na věky.

Lepší smlouva

OTo hlavní, o čem tu mluvíme, je ovšem to, že máme takového velekněze, který se posadil po pravici trůnu Velebnosti v nebesích. ²On je služebníkem té pravé svatyně – stánku, který nepostavil člověk, ale Hospodin.

³Každý velekněz je pověřen přinášet dary a oběti, a tak bylo potřeba, aby i tento měl co obětovat. ⁴Zde na zemi by však ani nemohl být knězem, neboť zdejší kněží obětují dary podle Zákona, ⁵čímž slouží obrazu a stínu toho, co je v nebi. Tak to přece bylo sděleno Mojžíšovi, když měl dokončit stánek: „Hleď, abys vše udělal podle vzoru, který jsi viděl na této hoře.“

⁶Ježíši však byla svěřena mnohem vznešenější služba, neboť se stal prostředníkem lepší smlouvy, založené na lepších zaslíbeních. ⁷Kdyby té první smlouvě nebylo co vytknout, nebylo by ji potřeba nahrazovat jinou. ⁸Bůh však svůj lid kárá, když říká:

„Hle, přicházejí dny, praví Hospodin, kdy uzavřu s domem Izraele a s domem Judy novou smlouvu. ⁹Ne ovšem takovou smlouvu, jakou jsem uzavřel s jejich otci v den, kdy jsem je vzal za ruku a vyvedl je z Egypta. Vždyť oni v této mé smlouvě nezůstali a já jsem se od nich odvrátil, praví Hospodin. ¹⁰Nuže, toto je smlouva, kterou po těch dnech uzavřu s domem Izraele, praví Hospodin: Svě zákony vložím do jejich mysli a napíší jim je na srdce. Pak budu jejich Bohem a oni mým lidem. ¹¹Každý už nebude druhého poučovat, každý už nebude bratra nabádat: „Poznej Hospodina!“ Všichni od nejmenšího až po největšího z nich mne totiž budou znát, ¹²a tehdy se slítnou nad jejich nepravostmi a na jejich hříchy a zločiny už nikdy nevzpomenou.“

¹³Když tedy Bůh mluví o nové smlouvě, prohlašuje tu první za starou; a to, co stárne a chátrá, nutně zaniká.

Lepší bohoslužba

9 Ta první smlouva měla svá pravidla bohoslužby a také svatyni, ovšem pozemskou. ²Byl vztyčen stánek, v jehož první části, zvané svatyně, byl svícen, stůl a chleby předložení. ³Za oponou pak byla druhá část, zvaná nejsvětější svatyně. ⁴K ní patřil zlatý kadidlový oltář a truhla smlouvy, ze všech stran obložená zlatem, v níž byl zlatý džbán s manou, Áronova hůl, která rozkvetla, a desky smlouvy. ⁵Nad truhlou byli cherubové Boží slávy, kteří zastíňovali slitovnici. O tom všem ale teď není třeba mluvit dopodrobna.

⁶Od doby, kdy byl stánek vztyčen, vcházejí kněží neustále do jeho první části, kde konají bohoslužbu. ⁷Do té druhé však jen jednou za rok vchází samotný velekněz, a to ne bez krve, kterou obětuje za sebe i za hříchy lidu, spáchané v nevědomosti. ⁸Tím Duch Svätý ukazuje na to, že dokud stál ten první stánek, nebyla ještě zjevena cesta do pravé svatyně. ⁹V rámci toho dočasného podobenství se obětují dary a oběti, které však nikdy nemohou dokonale očistit svědomí toho, kdo se té bohoslužby účastní. ¹⁰Všechna ta tělesná pravidla o pokrmech, nápojích a různých omýváních platila jen do času nápravy.

¹¹Kristus však, jako velekněz dobra, jež mělo přijít, prošel větším a dokonalejším stánkem neudělaným rukama, to jest stánkem nepatřícím k tomuto stvoření. ¹²Jednou provždy vstoupil do nejsvětější svatyně, a to ne s krví kozlů a telat, ale se svou vlastní krví, a tak nám zajistil věčné vykoupění. ¹³Může-li pokropení krví býků a kozlů spolu s popelem jalovice tělesně očišťovat a posvěcovat poskvrněné, ¹⁴čím spíše krev neposkvrněného Krista, který sám sebe obětoval Bohu skrze věčného Ducha, očistí vaše svědomí od mrtvých skutků ke službě živému Bohu?

Lepší obět

¹⁵Kristus zemřel, aby vykoupil hříchy spáchané za první smlouvy, a tak se stal prostředníkem nové smlouvy, aby všichni povolání mohli přijmout zaslíbené věčné dědictví. ¹⁶K závěti se totiž musí připojit smrt toho, kdo ji zanechal. ¹⁷Platná je pouze závět zemřelých; dokud žustavítel žije, závět nenabývá moc. ¹⁸Proto ani ta první smlouva nebyla uzavřena bez krve: ¹⁹Když Mojžíš přednesl všemu lidu všechna přikázání Zákona, vzal krev telat a kozlů s vodou, rudou vlnou a yzopem a pokropil knihu Zákona i všechen lid ²⁰se slovy: „Toto je krev smlouvy, kterou

s vámi Bůh uzavřel.“²¹Právě tak pokropil tou krví i stánek a všechno bohoslužebné náčiní.²²Podle Zákona se téměř všechno očišťuje krví a bez prolití krve není odpuštění.

²³Takto bylo potřeba očišťovat obrazy nebeských věcí; samy nebeské věci však vyžadují lepší oběti.²⁴Kristus přece nepřišel do svatyně udělané rukama (jež je pouhým zobrazením té pravé), ale do samotného nebe, aby se za nás postavil před Boží tvář.²⁵Také tam nepřišel proto, aby se obětoval znovu a znovu, jako když velekněz každoročně vchází do nejsvětější svatyně s cizí krví²⁶(to by pak musel od stvoření světa trpět už mnohokrát), ale ukázal se teď na konci věků, aby svou obětí jednou provždy smazal hříchy.²⁷Lidem je určeno jednou zemřít, a potom je čeká soud.²⁸Právě tak se Kristus jednou obětoval, aby sňal hříchy mnohých, a podruhé se ukáže ne už kvůli hříchu, ale pro spásu těch, kdo na něj čekají.

Konec všech obětí

10 Zákon je pouhým stínem dobra, jež mělo přijít, nikoli jeho skutečným obrazem. Neustálé každoroční obětování přece nemůže ty, kdo je přinášejí, nikdy přivést k dokonalosti.²(Jinak by je účastníci této bohoslužby už dávno přestali přinášet, protože by byli jednou provždy očištěni od hříšného svědomí.)³Těmito oběťmi se ale hříchy jen každoročně připomínají;⁴krv' byků a kozlů přece nemůže hříchy nikdy odstranit.

⁵A proto Kristus, když přichází na svět, říká:

„Oběti ani dary sis nepřál,

namísto nich jsi mi tělo připravil,

⁶zápaly ani oběti za hřích sis neoblíbil.

⁷Tehdy jsem řekl: Zde jsem, Bože,

jako se o mně píše v Knize,
abych tvou vůli vykonal.“

⁸Nejprve řekl: „Oběti ani dary, zápaly ani oběti za hřích“ (jež se obětují podle Zákona) „sis nepřál a neoblíbil,“⁹a potom dodal: „Zde jsem, Bože, abych tvou vůli vykonal.“ Tak ruší to první, aby ustanovil to druhé –¹⁰onu vůli, v níž jsme jednou provždy posvěceni skrze obětování těla Ježíše Krista.

¹¹Každý kněz denně pokračuje v bohoslužbě, při níž znovu a znovu přináší stejné oběti, které nikdy nemohou odstranit hříchy.¹²Kristus však obětoval za hříchy jedinou obět' a posadil se navždy po Boží pravici.¹³Od té doby čeká, až mu budou nepřátelé položeni k nohám,¹⁴neboť jedinou obětí přivedl ty, které posvěcuje, k věčné dokonalosti.

¹⁵Totéž nám dosvědčuje i Duch Svatý. Nejdříve totiž řekl:¹⁶„Toto je smlouva, kterou s nimi po těch dnech uzavřu, praví Hospodin: Své zákony vložím do jejich srdce a vepíši jim je do mysli,“¹⁷a potom dodává: „Na jejich hříchy a zločiny už nikdy nevzpomenu.“¹⁸Tam, kde jsou hříchy odpuštěny, nejsou už za ně potřeba oběti.

Nová a živá cesta

¹⁹Bratři, díky Ježíšově krvi teď máme svobodný přístup do té pravé svatyně²⁰tou novou a živou cestou, kterou nám otevřel skrze oponu, to jest jeho tělo.²¹Máme také velikého kněze nad Božím domem,²²a proto přistupme s opravdovým srdcem, v plné jistotě víry, se srdcem očištěným od špatného svědomí a s tělem omytým čistou vodou.

²³Držme se neochvějně naděje, kterou vyznáváme – vždyť Ten, který dal zaslíbení, je věrný.²⁴Věnujme se jedni druhým, povzbuzujme se k lásce a k dobrým skutkům²⁵a neopouštějme naše společné shromáždění, jak mají někteří ve zvyku. Raději se napomínejme, a to tím více, čím více vidíte, že se blíží ten den.²⁶Jestliže totiž poté, co jsme poznali pravdu, vědomě pokračujeme v hříchu, nezbyvá nám už žádná obět' za hříchy,²⁷ale jen hrozné očekávání

Božího soudu, kdy zuřící oheň pohltí jeho odpůrce. ²⁸Kdokoli pohrdl Mojžíšovým zákonem, na základě výpovědi dvou nebo tří svědků bez milosti umírá. ²⁹Představte si, čím přísnější trest zasluhuje ten, kdo pošlapal Božího Syna, znevážil krev smlouvy, jíž byl posvěcen, a zneuctil Ducha milosti! ³⁰Víme přece, kdo řekl: „Má je pomsta, já zjednám odplatu,“ a dodal: „Hospodin bude soudit svůj lid.“ ³¹Jak hrozné je upadnout do rukou živého Boha!

³²Rozpomeňte se na dřívější dny – kolik zápasů a utrpení jste po svém osvětlení museli podstoupit! ³³Někdy vás veřejně vystavovali urážkám a ponižování, jindy jste se sami postavili za ty, s nimiž se takto zacházelo. ³⁴Poznali jste utrpení vězňů a s radostí jste snesli ztrátu svého majetku s vědomím, že v nebi vás čeká lepší a trvalé bohatství. ³⁵Nezahazujte proto svou smělou důvěru – vždyť bude bohatě odměněna! ³⁶Potřebujete však vytrvalost, abyste vykonali Boží vůli, a tak dosáhli zaslíbení.

³⁷„Ano, už velmi, velmi brzy přijde Ten, jenž má přijít, a neopozdí se.

³⁸Spravedlivý bude žít z víry, kdo odstupuje, se mi však z duše protiví.“

³⁹My ovšem neodstupujeme k záhubě, ale věříme k záchráně.

Co je víra

1 Víra je podstata věcí, v něž doufáme, důkaz skutečností, jež nevidíme. ²Díky ní naši předkové došli u Boha uznání.

³Vírou rozumíme, že vesmír byl stvořen Božím slovem, takže věci, které vidíme, nevznikly z viditelných.

⁴Vírou Ábel přinesl Bohu lepší oběť nežli Kain. Díky ní byl uznán za spravedlivého (neboť Bůh přijal jeho dary) a přestože zemřel, díky ní dosud mluví.

⁵Vírou byl Enoch odsud vzat, aby nespátl smrt: „zmizel, protože ho Bůh vzal.“ Ještě než byl vzat, měl pověst Božího oblíbence, ⁶a bez víry si přece jeho oblibu nikdo nezíská. Kdo přichází k Bohu, musí věřit, že Bůh je a že odměňuje ty, kdo jej hledají.

⁷Vírou Noe přijal Boží výstrahu o tom, co ještě nebylo vidět, a postavil archu, v níž se zachránila jeho rodina. Tak zahanbil svět a stal se dědicem spravedlnosti, která je z víry.

⁸Vírou Abraham poslechl Boží volání, aby šel na místo, které měl dědičně obdržet. Přestože nevěděl, kam jde, vydal se na cestu. ⁹Vírou se přistěhoval do zaslíbené země, jakkoli byla cizí, a bydlel v ní ve stanech stejně jako Izák a Jákob, dědicové téhož zaslíbení. ¹⁰Vyhlížel totiž město, které má základy, město, jehož stavitelem a tvůrcem je Bůh.

¹¹Vírou také Sára obdržela moc k početí potomka a ve svém pokročilém věku porodila, přesvědčena o věrnosti Toho, který dal zaslíbení. ¹²A tak z jednoho už nemohoucího muže vzešlo bezpočet potomků, jako je hvězd na nebi a písku na mořském břehu.

¹³Tito všichni zemřeli ve víře, aniž dosáhli zaslíbení. Jen je zdálky zahlédli, věřili jim, vítali je a vyznávali, že jsou na zemi cizinci a přistěhovalci. ¹⁴Ti, kdo takto mluví, dávají najevo, že touží po vlasti. ¹⁵Kdyby měli na mysli tu, kterou opustili, měli přece dost času k návratu. ¹⁶Oni však toužili po lepší vlasti – po té nebeské. Sám Bůh se proto nestydí nazývat se jejich Bohem, neboť jim připravil město.

¹⁷Vírou Abraham ve své zkoušce obětoval Izáka. Ten, který přijal zaslíbení, obětoval svého jediného syna, ¹⁸o němž bylo řečeno: „Tvé símě bude povoláno v Izákovi.“ ¹⁹Počítal totiž s tím, že Bůh je schopen i křísit z mrtvých; a odtud ho také (obrazně řečeno) přijal.

²⁰Vírou Izák poželhal Jákobovi a Ezauovi ohledně budoucích věcí.

²¹Vírou umírající Jákob poželhal každému z Josefových synů a poklonil se, opřen o svou hůl.

²²Vírou se Josef, předtím než skonal, zmínil o odchodu Izraelitů z Egypta a řekl jim, jak mají naložit s jeho kostmi.

²³Vírou byl Mojžíš po narození tři měsíce ukryván svými rodiči. Když viděli, jak je to dítě krásné, nenechali se zastrašit královým rozkazem.

²⁴Vírou se Mojžíš, jakmile dospěl, zřekl postavení faraonova vnuka. ²⁵Dal přednost útrapám Božího lidu před pomíjivým hříšným požitkem. ²⁶Kristova potupa mu byla dražší než všechny egyptské poklady, neboť se díval až k odplatě.

²⁷Vírou opustil Egypt a nedal se zastrašit královým hněvem. Vytrval, jako by viděl Neviditelného.

²⁸Vírou slavil Hod beránka a skropení krví, takže se jich zhoubce prvorozených nedotkl.

²⁹Vírou přešli Rudé moře jako po suché zemi; když se však o to pokusili Egypťané, zmizeli v hlubině.

³⁰Vírou padly zdi Jericha, když je obcházeli sedm dní.

³¹Vírou nevěstka Rachab pokojně přijala špehy, a tak nezahynula s neposlušnými.

³²Mám pokračovat ještě dál? Není dost času, abych vyprávěl o Gedeonovi, Barákovi, Samsonovi, Jeftem, Davidovi, Samuelovi a prorocích. ³³Ti skrze víru dobývali království, konali spravedlnost, docházeli zaslíbení, zavírali tlamy lvům, ³⁴přemáhali žár ohně, unikali ostří meče, bývali posílnění v slabosti, stávali se silnými v boji, obraceli na útěk vojska cizinců, ³⁵ženy dostávaly své mrtvé vzkříšené. Jiní šli na mučidla, když odmítli propuštění, aby dosáhli něčeho lepšího – vzkříšení. ³⁶Další zakoušeli výsměch a bičování a také okovy a vězení. ³⁷Bývali kameňování, rozřezávání, pokoušení, umírali ostřím meče, chodili v ovčích a kozlích kůžích – strádající, pronásle-

dovaní a trpící. ³⁸Svět si je nezasloužil. Bloudili po pustinách a horách, po jeskyních a zemských roklinách.

³⁹Ti všichni díky víře došli u Boha uznání. Přesto však nedosáhli zaslíbení, ⁴⁰neboť Bůh zamýšlel něco lepšího pro nás, a proto neměli dojít k cíli bez nás.

Boží výchova

12 Když jsme tedy obklopeni takovým zástupem svědků, odhodme i my každou přítěž i hřích, který nás tak snadno svazuje, a vytrvale pokračujme v běhu, ležícím před námi. ²Nespouštějme oči z Ježíše, původce a dokonavatele naší víry, který pro radost, ležící před ním, nedbal na hanbu, podstoupil kříž a posadil se po pravici Božího trůnu. ³Uvědomte si, jaké nepřátelství hříšníků vůči sobě vydržel, abyste neochabli a neklesali na duchu.

⁴Ještě jste se v boji proti hříchu nevzepřeli až do krve. ⁵Copak jste zapomněli na povzbuzení, kterým vás oslovuje jako své syny?

„Hospodinovo poučení, synu, neodmítej, když napravuje tě, nezoufej;

⁶Koho miluje Hospodin, toho vychovává, a trestá každého syna, jehož přijímá.“

⁷Když podstupujete zkoušky, je to pro vaši výchovu; Bůh s vámi nakládá jako se syny. Kterého syna otec nevychovává? ⁸Bez výchovy, kterou procházejí všichni, byste nebyli synové, ale pancharti. ⁹Když jsme si vážili tělesných otců, kteří nás vychovávali, neměli bychom se tím spíše poddat Otcí duchů a získat život? ¹⁰Oni nás vychovávali krátce a podle svého uvážení, on ale pro náš vlastní prospěch, abychom došli podílu na jeho svatosti. ¹¹Výchova se v dané chvíli nikdy nezdá příjemná, ale krušná, později však těm, kdo jí prošli, přináší ovoce spravedlnosti a pokoje.

¹²Proto dodejte síly klesajícím rukám i ochablým kolennům, ¹³zaveďte své kroky na přímé cesty, aby to, co kulhá, zcela neochrnulo, ale raději bylo uzdraveno.

Neotřesitelné království

¹⁴Usilujte o pokoj se všemi lidmi a o svatost, bez níž nikdo neuvidí Pána. ¹⁵Dávejte pozor, aby se někdo nepřipravil o Boží milost a aby se nerozbujel nějaký kořen hořkosti, který by nakazil a poškodil mnohé. ¹⁶Ať se z nikoho nestane nevěrník nebo bezbožník jako Ezau, který prodal své prvorozenství za jediný zokrm. ¹⁷Víte přece, že když potom chtěl zdědit požehnání, byl odmítnut (ačkoli se jej s pláčem dožadoval), neboť nenašel příležitost k pokání.

¹⁸Nepřistoupili jste přece k hmatatelné hoře, k hořícímu ohni, k mračnu, temnotě a vichřici, ¹⁹k troubení polnice a k hlasu znějícímu tak, že když jej slyšeli, prosili, aby k nim už nemluvil. ²⁰(Nemohli totiž snést to, co se jim přikazovalo: „Kdyby se i jen zvíře dotklo té hory, bude ukamenováno nebo zastřeleno šípem.“ ²¹Byla to tak hrozná podívaná, že Mojžíš řekl: „Až se třesu hrůzou.“)

²²Přistoupili jste ale k hoře Sion a k městu živého Boha – nebeskému Jeruzalému, k nespočetnému zástupu andělů, ²³k slavnostnímu shromáždění, k církvi prvorozených, kteří jsou zapsáni v nebesích, k Bohu, soudci všech, k duchům spravedlivých, kteří došli cíle; ²⁴k prostředníkovi nové smlouvy Ježíši a ke skropení krví, která mluví lépe než Ábelova.

²⁵Hleďte, abyste neodmítli Toho, který k vám mluví. Jestliže neunikli ti, kteří odmítli toho, kdo na zemi vydával Boží pokyny, čím spíše neunikneme my, odvrácíme-li se od Toho, který je z nebe. ²⁶Jeho hlas tehdy otřásl zemí, nyní však slibuje: „Ještě jednou otřesu nejen zemí,

ale i nebem.“ ²⁷A to, že řekl „ještě jednou...“ ukazuje na odstranění všeho, co je otřesitelné (to jest udělané), aby tak zůstalo to, co je neotřesitelné. ²⁸My však přijímáme království, jež je neotřesitelné, a proto budme vděční a služme Bohu tak, jak se mu líbí, s úctou a posvátnou bázní. ²⁹Vždyť náš Bůh je stravující oheň!

Žijte v lásce

13 Bratrská láska ať zůstává. ²Nezapomínejte na pohostinnost – díky ní někteří nevědomky hostili anděly! ³Pamatujte na vězně, jako byste byli ve vězení s nimi; pamatujte na trpící jako ti, kdo také mají tělo. ⁴Manželství ať si všichni váží. Manželské lože je bez poskvrny, smilníky a cizoložníky však čeká Boží soud. ⁵Veďte nezištný život a buďte spokojeni s tím, co máte. Vždyť on řekl: „Nikdy tě neopustím ani nenechám,“ ⁶takže můžeme vyznat s důvěrou:

„Hospodin je můj zastánce, nebudu se bát.

Co by mi mohl člověk udělat?“

⁷Pamatujte na své vůdce, kteří vám předložili Boží slovo; všimněte si výsledku jejich života a berte si příklad z jejich víry. ⁸Ježíš Kristus je tentýž včera, dnes i na věky.

⁹Nenechte se unášet všelijakým podivným učením. Je lepší posilovat své srdce milostí, než pokrmu, které svým stoupencům nijak nepomohly. ¹⁰Máme oltář, z něhož nemají právo jíst ti, kdo slouží stánku. ¹¹Těla zvířat, jejichž krev přináší velebněz do nejsvětější svatyně v oběť za hřích, bývají pálena venku za stany. ¹²Proto také Ježíš trpěl venku za branou, aby posvětil lid svou vlastní krví. ¹³Vyjděme tedy k němu ven za stany a nesme jeho poputu, ¹⁴neboť zde nemáme trvalé město, ale toužíme po tom budoucím. ¹⁵Skrze něj neustále přinášíme Bohu oběť chvály, totiž ovoce rtů, vyznávajících jeho jméno.

¹⁶Nezapomínejte ovšem na dobročinnost a štědrost, neboť takové oběti jsou Bohu příjemné.

¹⁷Poslouchejte ty, kteří vás vedou, a buďte poddajní; bdiž totiž nad vašimi životy jako ti, kdo budou muset složit účty. Ať to mohou dělat s radostí a ne s naříkáním – to by vám přece nebylo prospěšné.

Bůh pokoje

¹⁸Modlete se za nás. Naší jistotou je dobré svědomí, a tak se za všech okolností snažíme jednat správně. ¹⁹Velice vás tedy prosím o modlitby, abych se k vám mohl co nejdříve vrátit.

²⁰Bůh pokoje, který pro krev věčné smlouvy přivedl z mrtvých našeho Pána Ježíše, toho velikého Pastýře ovcí, ²¹kéž vás opatří vším dobrým, abyste konali jeho vůli. Kéž ve vás působí, co je v jeho očích příjemné, skrze Ježíše Krista, jemuž buď sláva na věky věků. Amen.

²²Prosím vás, bratři, přijměte toto slovo povzbuzení; vždyť jsem vám napsal jen krátce. ²³Vězte, že náš bratr Timoteus už je propuštěn. Přijde-li brzy, navštívím vás s ním. ²⁴Pozdravte všechny, kteří vás vedou, i všechny svaté. Pozdravují vás bratři z Itálie. ²⁵Milost s vámi všemi. Amen.